

Güreşte Küreselleşme Sürecinin Farklı Açılardan İncelenmesi¹

Recep Nur UZUN² Osman İMAMOĞLU³ Mehmet Yalçın TAŞMEKTEPLİĞİL³
Musa ÇON³ Nurullah ÖĞRETen³ Levent CEYLAN⁴

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı, SAMSUN

³ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi, SAMSUN

⁴ Cumhuriyet Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, SİVAS

Künye: Uzun, N.R., İmamoğlu, O., Taşmektepliğil, M.Y., Çon, M., Öğreten, N. ve Ceylan, L. (2018). Güreşte Küreselleşme Sürecinin Farklı Açılardan İncelenmesi. Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi 3(3): 22-34

Öz

Devirlerin ortaya çıkardığı imkânlar (teknoloji, iletişim vb.) doğrultusunda, insanlar veya toplumlar arasında etkileşim fırsatını ortaya çıkaran küreselleşme olgusunun, tarih birikimi oldukça fazla olan güreş üzerinde olumsuz etkisi olduğu söylenebilir. Dolayısıyla çalışmanın amacı; güreşte küreselleşme sürecinin farklı boyutlarda (medyatik, sosyal ağ vb.) incelenerek söz konusu değer kaybının gözler önüne serilmesidir. Araştırmada literatür taraması yapılmıştır. Ayrıca ilgili basılı ve sosyal ağ erişim platformların da ki kaynakların taraması gerçekleştirilmiştir. Youtube sitesi üzerinden Amerikan güreşinin, Dünya Güreş Şampiyonası'na göre yadsınamaz derecede fazla izlendiği görülmektedir. Ayrıca Uluslararası Olimpiyat Komitesi'nin güreşin, 2020 Olimpiyatlarından kaldırılması için çalışmalar başlattığını duyurması ve de spor gazete manşetlerinde, söz konusu duruma sürmanşet ve 10'1'lik alanı kapsayacak şekilde yer ayrıldığı ya da Dünya Güreş Birliği'nin güreşin hareketlendirilmesi adına pasifite kuralını getirdiği görülmektedir. U-23 Gençler adında yeni yarışma kategorisinin oluşturulması plaj güreşi adında yeni stilin organize edilmesi güreşin yok olma sürecine doğru ilerlediğini ve bu durumu önlemek için uygulama değişikliklerine mecbur kalındığını niteleyebilir. Sonuç olarak; çoğu kültür ve medeniyetlerin yaşamlarında yer almış güreşin 21. Yüzyılın başlarında medya, sosyal ağ ya da spor yönetimindeki platformlarda değer kaybına uğradığı ve söz konusu durumun önüne geçilmesi adına pek çok kural ya da uygulama değişikliklerinin gerçekleştirildiği ifade edilebilir. Güreşin gerek tarih gerek kültür gerekse sporun ahlaki değerlerini yansıtan bir olgu olduğu söylenebilirken, ilgi kaybının sonucunda güreşin söz konusu değerlerinden de mahrum kalacağı unutulmamalıdır.

Anahtar Kelimeler: Güreş, Küreselleşme, İnsan ve Toplum

Orijinal Makale

Yayın Bilgileri

Gönderi Tarihi: 01.06.2018
Kabul Tarihi: 09.09.2018
Yayın Tarihi: 24.09.2018

Sorumlu Yazar

e-mail: recepnruzun@outlook.com

DOI: 10.31680/gaunjss.429852

Investigation of Globalization Process in Wrestling in Different Ways

Abstract

In the direction of the opportunities that the time brings (technology, communication etc.), the phenomenon of globalization that reveals the opportunity for interaction between people or societies has a negative effect on wrestling which has a lot of historical accumulation. Therefore, the purpose of the work is to show up the loss of that value by examining the process of globalization in wrestling in different ways (media, social network, etc.). Literature review is made in this research. Besides it is occurred for resources to review in platforms of printed media and social network regarding the issue. In 2017, the Wrestling Federation ranked 12th in the order of licensed sportsmen among the sports federations in Turkey. It can be stated that wrestling, which had the 8th place in 2006, loses its popularity day by day. When compared with the World Wrestling Championship, it is seen that American Wrestling seems to be watched at an undeniable rate on Youtube. What is more, the announcement by the International Olympic Committee about their works on the removal of wrestling from the 2020 Olympics and its appearance in the headlines of the sports newspapers allocating a space of 10/1, or the fact that the World Wrestling Association brought the rule of passivity for the promotion of wrestling all show the heartrending point that wrestling came up to. The introduction of a new competition category called U-23 Youth, and organization of a new style named beach wrestling can show that wrestling is moving towards destruction and implementation changes have to be applied to prevent that circumstance. As a result, it is obvious that wrestling which had a place in most of the cultures and civilizations depreciated on media, social networks and sports management platforms in the early 21st century, and it seems that many rules and implementation changes have been carried out to prevent the case. While it can be said that wrestling is a phenomenon which reflects the moral values of history, culture and sports, it should not be ignored that the humanity will be deprived of the values of wrestling as a result of the loss of interest.

Key Words: Wrestling, Globalization, Human and Society

Original Article

Article Info

Received: 01.06.2018
Accepted: 09.09.2018
Published: 24.09.2018

Corresponding Author

e-mail: recepnruzun@outlook.com

¹ 6 Nisan 2018 tarihinde Uluslararası Herkes İçin Spor ve Wellness Kongresi'nde Sözel olarak sunulmuştur.

Giriş

Küreselleşme, kökeni çok eskilere götürülebilecek bir olgudur (Bulut, 2003). Öyle ki kavram olarak küresel sözcüğünün kökeni, 400 yıl öncesine gitmektedir (Atasoy ve Kuter, 2005). Küreselleşme, tanımsal bir belirsizlik içerse de son yıllarda dünya ölçeğinde ortaya çıkan ilişkiler ve yeni yaşam biçimleri küreselleşmenin niteliği konusunda bazı fikirler verebilmektedir (Balay, 2004).

Küreselleşme olgusu süreklilik arz eden, toplumda değişimin bir devamı olarak ortaya çıkmıştır (Ekmekçi ve İrmiş, 2013). İnsanlar ve toplumlar gün geçtikçe ülkelerinin sınırlarını aşan faaliyetlere girmiştir. Seyahat, iletişim, finansman, ticaret ve spor müsabakaları, artık tek bir ülkenin sınırları içine hapsedilemez olmuş ve de uluslararası düzeyde insanlar arası iletişim gerçekleştiren boyuta gelmiştir (Toulmin, 1999). Örneğin; ilk çağlarda tüccarların, pazarlarda yer almak için gerçekleştirdiği seyahatler ve 13. yüzyılda Marco Polo'nun keşifleri, seyahat olgusunun yapı taşı oluşturmuş olsa da 19. yüzyılda Thomas Cook'nın kurduğu seyahat acenteliği söz konusu kavramın tüm dünyaya yayılmasını sağlamıştır. Gün geçtikçe seyahat teriminin evrensel boyut kazanması, beraberinde 21. yüzyılın başlarında turist sayısının milyarlara ulaşması küreselleşmenin neticesi olarak belirtilebilir. Ayrıca evrenselleşmenin iletişim boyutu incelediğinde Antik çağlardaki Amerika kıtası uygarlıkları ve Çin'de duman ile haberleşmenin yerini zamanla 18. ve 19. yüzyılda telefon, televizyon ve nihayet 20. yüzyılda saniyeler içinde tüm dünya ile iletişimi sağlayan internetin alması küreselleşmenin diğer bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Seyahat, iletişim alanındaki bu gelişimin doğal bir sonucu olarak çıkan küreselleşme, beraberinde farklı toplum ve devletlerin birbirlerinden etkileşim sürecini de ziyadesiyle arttırmıştır.

Uluslararası bilgi alışverişinin ivme kazanması, kültürel değerlerin birbiriyle etkileşerek kültürleşme sürecini hızlandırması yeni küresel değerlerin oluşmasına zemin hazırlamıştır (Yurdabakan, 2002). Kültür değerlerinin, insan hareket ve davranışları ile bağlantılı olduğu düşünüldüğünde, küreselleşmenin kültürler arası etkileşim sonucunda ortaya çıktığı söylenebilir (Bingöl, 2010; İlçi, 2001). Bu bağlamda hiç kuşkusuz modern toplumun en yaygın sosyal etkinliklerinden biri spordur (Yetim, 2000). Spor, sanat, edebiyat, kültür vb. entelektüel uğraşlarla kıyaslanamayacak kadar fazla etkinlik alanına sahiptir (Çaha, 1999). Öyle ki; temelde iki kişinin karşılıklı mücadelesi şeklinde farklı kategorilerde yapılan güreş Japonya'da Judo, İran'da Kurt-Glaki ve Mazanderam, Rusya'da Tchdadba Guech, Kouresse Kork

ve Sambo, İzlanda'da Plima, Kazakistan'da Kureş, Tataristan'da Kuraş, İspanya'da Konarska, Amerika'da Keç-Es, Pakistan'da Kutsi ve Gürcistan'da Çuda Oba gibi isimlerle anılmış ve pek çok milletin kültürel özelliklerini yansıtan bir spor dalı olmuştur (Akkurt, 2008).

Güreş; insan topluluklarının dünya üzerinde var olma mücadelesi şeklinde başlayan, medeniyetin gelişmesi ile ilerleme gösteren ve insan hayatının parçası olan bir spordur (Bulut, 1996). Öyle ki nesiller arası değer ve anlamların zenginleştirilmesi ile kültürün gelecek kuşaklara aktarılmasında güreş önemli bir rol oynamıştır (Ziyağil, 2017). Hem geleneksel hem de modern biçimiyle mevcudiyetini sürdürmekte olan güreş, ne yazık ki küreselleşme sürecinden olumsuz etkilenmektedir (Bayraktar ve Tozoğlu, 2015). Dolayısıyla bu araştırmada; evrenselleşme olgusu ile güreş arasında etkisel ilişki kurularak, 21. yüzyılın başlarına değin, güreşte küreselleşme sürecinin, farklı boyutlarla (medya, yönetim, organizasyon vb.) incelenip söz konusu spor dalının küreselleşme nedeniyle maruz kaldığı değer kaybının sebepleriyle birlikte belirlenerek gözler önüne çıkarılması amaçlanmıştır.

Güreş ve Küreselleşme

Güreşin tarihsel gelişim sürecinin ilk gerçek izleri, 5000 yıl öncesine dayandığı bilinmektedir. Sümerler zamanında yazılmış olan Gılgamış Destanı, güreşin varlığını ortaya çıkaran en önemli kaynaklardan biridir (Arslan, 2017). Dünyada güreşin tarihsel gelişim süreci izlendiğinde, "geleneksel güreşler" ve "modern güreşler" şeklinde bir ayrıma gitmek mümkündür (Karahüseyinoğlu ve Şahin, 2017). Her toplumun kendine has kurallarıyla organize ettiği geleneksel güreş, Büyük Asya, Türkistan, Anadolu ve Balkanlar olmak üzere Türk dünyasında toplam 28 adet bulunmaktadır (Demirci, 1999; Türkmen, 2017). Geleneksel atmosfer dışında kurgulanan ve yeniden revize edilen geleneksel güreşler orijin itibari ile geleneksel görünümü olmasına rağmen günümüzdeki uygulamalarında pek çoğu modern spor dinamikleriyle kurgulanmaktan kurtulamamıştır (Karahüseyinoğlu ve Amman, 2017). Böylece küreselleşme anaforu tazyikleriyle birlikte geleneksel oyunların ritüellerinde anlam boşalması olmuştur (Türkmen, 2017). Nitekim günümüzde geleneksel Türk güreşlerinin, karakucak, aba, yağlı, şalvar ve bayrak güreşi olmak üzere sadece beş türde yapıyor olması bunun bir göstergesi sayılabilir (Öztürk ve İmamoğlu, 2017).

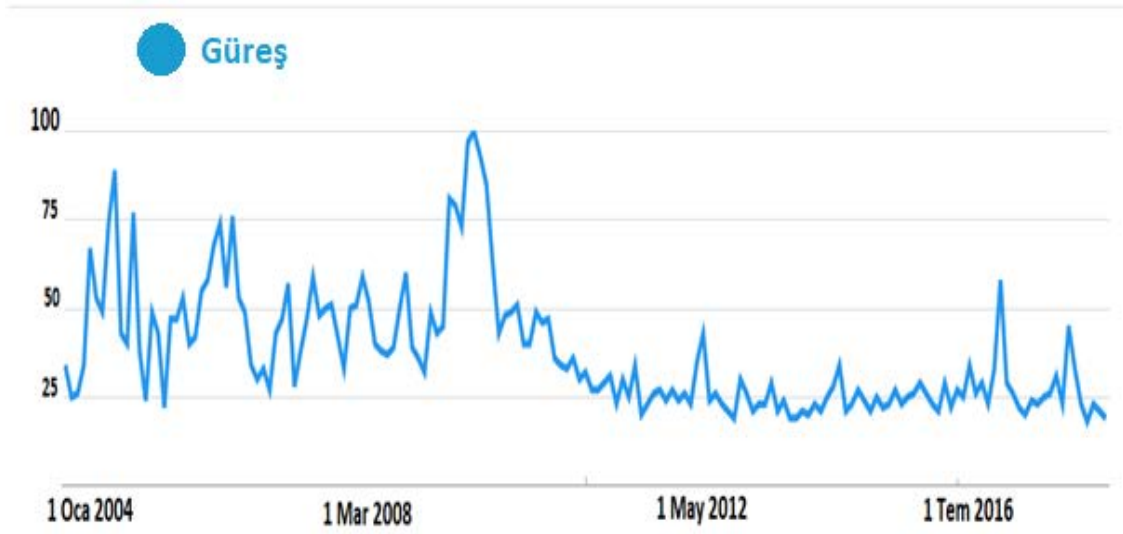
Güreşin antik toplumlarda sosyal hayatın eğlencesi ve askeri eğitimin bir parçası olarak görüldüğü ve de erlik simgesi olarak kabul edildiği, Göktürk Alplerinin

nitelikli güreşçi olmadan kılıç ve kemer kuşanamadığı ayrıca Osmanlı Padişahı Fatih Sultan Mehmet'in güreş tekkeleri yaptırdığı son olarak ise 1985 Kırkpınar'ını Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın 55 saat izlediği bilinmektedir (Aslan, 2017; Türkmen, 2017; Uzun, 2017). Böylesi bir öneme karşın güreşin zamanla toplum hayatındaki yeri ve önemi ile ilgili kötüye doğru bir değişimin yaşandığı söylenebilir (Fişne ve Bardakçı, 2017). Öyle ki Türkmen ve arkadaşlarına (2006) göre, Türkiye'de güreş sporunun diğer branşlara göre popülaritesinin karşılaştırıldığı bir araştırmada, deneklerin sadece %5,4'ünün güreşi işaretlediği ifade edilmiştir. Ayrıca Şahin'in (2011), benzer konu üzerine yaptığı çalışmada, araştırmaya katılan kişilerin sadece %35'inin güreşe ilgi duyduğu anlaşılmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti Spor Genel Müdürlüğü (2017), verileri, federasyonların lisanslı sporcu sayıları sıralamasında 2006-2007 yılında 8. sırada yer alan güreşin 2016-2017 yılı itibariyle 12. sıraya gerilemiş olması yukarıda belirtilen verilere arka çıkabilecek niteliktedir. Küreselleşmenin beraberinde gelen algısal farklılıklar, insanlık tarihiyle eşdeğer sayılabilecek güreş sporunun, toplum nazarında itibarsızlaşma sürecine girme nedenlerinden birisi olarak gösterilebilir. Bu ise güreşin yaşayan neslin spora karşı olan modernite beklentilerini karşılayamadığı, bunun sonucunda ise ilgi kaybına maruz kaldığı düşüncesini kuvvetlendirmektedir.

Güreşte Küreselleşme Sürecinin Sosyal Ağ Boyutu

Küresel dünyanın kullandığı en önemli kitle iletişim aracı şuan internet olarak gözükmemektedir (Şimşek, 2006). Öyle ki Dünya İnternet İstatistikleri (2017), resmi sitesinde yer alan verilere göre toplam 7.519.028.970 kişi internet kullanmaktadır. Ünlü boyuttaki internet kullanımının içinde güreşin kapsadığı oran bu sporun popülarite seviyesinin belirlenmesinde önemli kaynak olarak gösterilebilir.

Grafik 1. Güreşin Türkiye’de Google Web Üzerinden Aranma Oranları (<https://trends.google.com/trends/>).

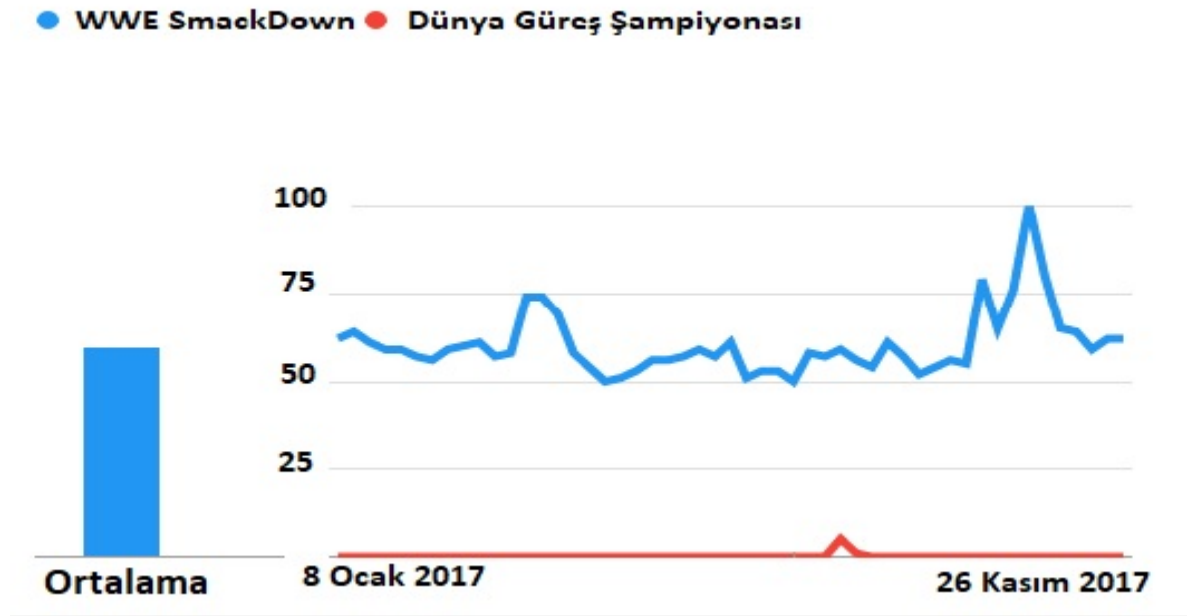

Grafik 1’de belirtilen oranlar 01.01.2004-15.01.2018 tarihleri arasında kapsamaktadır. Sayılar, belirli bir bölge ve zaman için grafikteki en yüksek noktaya göreli bir aramaya yönelik ilgiyi gösterirken, 100 değeri, terimin en yüksek popülerliği, 50 değeri, terimin bunun yarısı kadar popüler olduğu anlamına gelir, benzer bir şekilde 0 değeri, terimin en yüksek popülerliğin %12’inden daha az popüler olduğu anlamına gelir (Google Eğilimleri, 2017).

21. yüzyılda küreselleşme ile birlikte insan ve toplumda oluşan algısal farklılıkların, spordan beklentilerde de (modernlik, evrensellik vb.) değişime neden olduğu söylenebilir. Bunun doğal bir sonucu olarak söz konusu durumun spor branşlarına olan ilgiyi de doğru orantıda etkilediğini söylemek yanlış olmayacaktır. Zira Ziyagil ve Tamer’e (2017) göre, google arama motorunda basketbol, futbol ve güreş sporlarının aranma oranlarını kıyasladıkları çalışmalarında güreşin çok az popülerliğe sahip olduğunu belirtmiştir. Yine Türkiye’de güreşin yıllara göre google web üzerinden kliklenme oranlarına bakıldığında (grafik 1) 2004 yılında güreş sporunun en yüksek popülerlik seviyesine sahip olduğu 2018 yılına yaklaşıldıkça neredeyse sıfıra yaklaşan popülerlik düzeyinde olduğu görülmektedir.

İnsanların, spor müsabakalarından görsel haz bekledikleri ifade edilebilir. Dolayısıyla, kitlelerin güreşe göre daha fazla seyir zevki içeren sporlara ilgi gösterdikleri söylenebilir. Örneğin; aksiyon, mücadele ve de görsellik gibi pek çok olguyu içinde barındıran Amerikan Güreş müsabakalarının (WWE SmackDown) bireyler ve toplumlar üzerinde oldukça fazla etkisi olduğu belirtilebilir.

Grafik 2. Dünya Genelinde Dünya Güreş Şampiyonası ile Amerikan Güreşinin Youtube da İzlenme Oranlarının Karşılaştırılması (<https://trends.google.com/trends/>).

Grafik 2, 2017 yılını kapsamaktadır. Belirtilen sayılar, belirli bir bölge ve zaman için grafikteki en yüksek noktayla göreceli bir aramaya yönelik ilgiyi gösterirken, 100 değeri, terimin en yüksek popülerliği, 50 değeri, terimin bunun yarısı kadar popüler olduğu anlamına gelir. Benzer bir şekilde 0 değeri, terimin en yüksek popülerliğin %12'inden daha az popüler olduğu anlamına gelir (Google Eğilimleri, 2017).

Pek çok gencimiz efsane güreşçi Yaşar Doğu'yu tanımamakta, öte taraftan çok geç saatlerde yayınlanan "Smackdown" adlı Amerikan Güreşi şovunu izlemek için ailelerinden özel izin almakta, buradaki güreşçilerin posterlerini duvarlarına asmaktadırlar (Sakallı, 2014). Öyle ki Fişne ve Bardakçı'ya (2017) göre, toplumun güreşe bakış açısının değerlendirildiği araştırmada, katılımcıların %46,4'ünün daha önce canlı bir güreş müsabakası izlediği, % 53,6'sının yani yarısından fazlasının ise daha önce hiç canlı güreş müsabakası izlemediği belirtilmiştir. Yine grafik 2'de yer alan 2017 yılı Amerikan güreşi (WWE SmackDown) ile güreşin en saygın organizasyonları arasında bulunan Dünya Güreş Şampiyonası'nın youtube da izlenme oranları karşılaştırıldığında, Amerikan güreşinin çok yüksek bir trende sahip olduğu görülmektedir. Bu durum günümüz insanların 20. yüzyılın sonlarına doğru ortaya çıkan Amerikan Güreşinin, çok eski geçmişe sahip güreş sporuna göre oldukça fazla izlediği ve benimsediği gerçeğini ortaya koymaktadır.

Güreşte Küreselleşme Sürecinin Yönetim ve Medya Boyutu

Olimpiyat oyunlarının salt sportif değeri yanında, siyasal, medyatik, mali, ticari yansımaları da mevcuttur (Uluslararası Olimpiyat Komitesi Spor Hukuku, 2017). Nitekim Türk spor tarihinde önemli bir yere sahip olan güreşle ilgili Uluslararası Olimpiyat Komitesinin 12 Şubat 2013 tarihinde resmi sitesinden yayınlamış olduğu “Komite 2020 Olimpiyatları İçin 25 Oyun Tavsiye Ediyor” adlı bildiri metninde “IOC, FILA tarafından organize edilen güreşin 2020 Olimpiyatları programına dâhil edilmemesi için çalışmalar gerçekleştirilecektir” (Uluslararası Olimpiyat Komitesi [UOK], 2018). Açıklamasının ardından Türkiye'nin önde gelen spor gazeteleri incelendiğinde; Fanatik Gazetesinde “Tuş” başlığıyla manşetlere taşınan güreş sporuna sayfanın sadece 10/1'lik bölümünde yer verildiği, Haber Türk Spor gazetesinde “Olimpiyat Güreş'i Söndü” başlığıyla sürmanşet yer verildiği, Fotomaç gazetesinde ise söz konusu olay ile ilgili hiçbir habere yer verilmediği görülmektedir (Fanatik Gazetesi, 2013; Fotomaç Gazetesi; 2013; Habertürk Gazetesi, 2013). Ayrıca Öztürk ve İnce'ye (1996) göre, altı adet günlük gazetenin spor sayfalarını bir ay süreyle incelendiği çalışma sonucunda güreş sporuna; sabah gazetesinde %0.07, Cumhuriyet gazetesinde %0.45, hürriyet gazetesinde %0.09, akşam gazetesinde ise %0.06 oranında yer ayrıldığı tespit edilmiştir. Benzer şekilde Çendik ve Özbek'e (2010) göre, ulusal günlük gazetelerde sporun yer alışı isimli araştırmada spor haberlerinde Türk sporunda önemli başarılar kazanılan güreş, halter gibi branşlara çok az yer verildiği belirtilmiştir. Bu mevcut durum medyanın toplumun ilgisi doğrultusunda haber yaptığı, dolayısıyla medya açısından güreşin pek haber değeri taşımadığı gerçeğini gözler önüne sermektedir.

Güreşte Küreselleşmenin Organizasyon Boyutu

Spor, toplumdaki ilişkiler yolu ile ortaya çıkarak değişir ve yeniden biçim kazanır (Bayraktar, 2003). Dolayısıyla geleneksel ve modern güreşin günümüze kadar çeşitli değişimler geçirerek bugünkü halini aldığı söylenebilir (Bayraktar ve Tozoğlu, 2015). Söz konusu değişim, güreşin yok olma sürecine doğru ilerleyişinin farkında olan ulusal ve uluslararası yetkili kurumları güreşte görsel zevki arttırmak amacıyla bazı çalışmalar yapmak zorunda bırakmıştır.

Tablo 1. Güreşi Daha Cazip Hale Getirmek Amacıyla Yapılan Bazı Kural ya da Uygulama Değişiklikleri

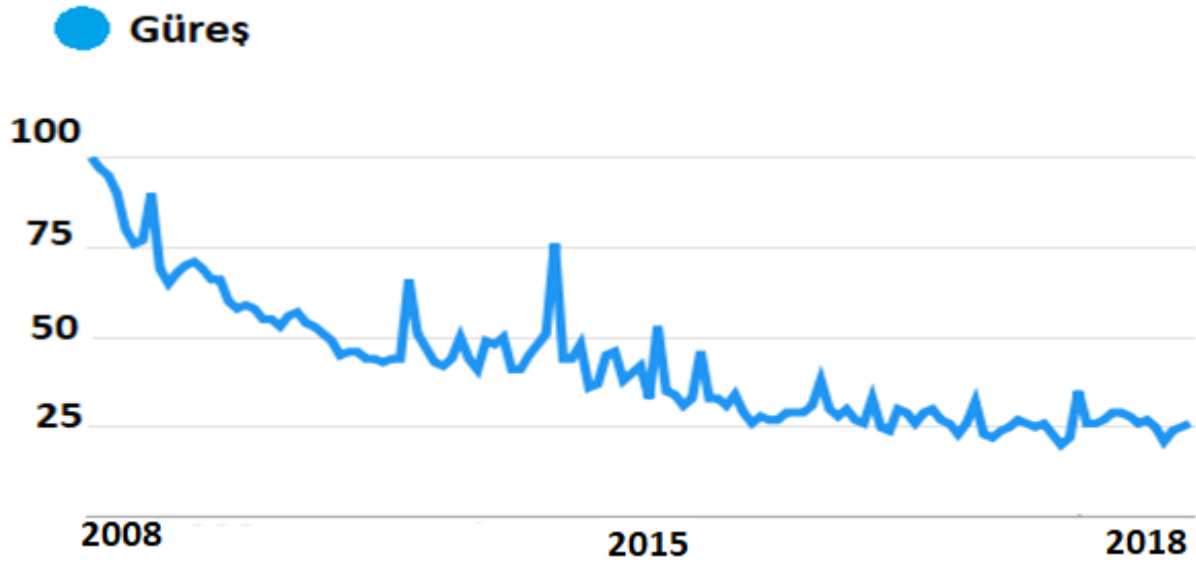
Uygulamanın Eski Hali	Uygulamanın Yeni Hali
Ulusal ya da Uluslararası güreş organizasyonlarında görsel güzelliği ön plana çıkaracak uygulamalar yeterli değildi.	1972 Münih oyunlarından beri sarı ve kırmızı renk olan minder güreş renkleri geleneksel yapısından arındırılarak koyu mavi ve turuncu renkler ile değiştirilecektir. Renkler televizyondaki ilginin arttırılması için büyük uğraşlar sonucunda seçilmiştir. Güreş mayoları henüz kesinleşmemiş olsa da genç kitleye hitap edecek şekilde uyarlanacaktır. Kravat ve takım elbise giyen hakemler artık polo gömlek ve pantolon giyeceklerdir (Uluslararası Olimpiyat Komitesi [UOK], 2015).
Ulusal ya da Uluslararası düzeyde organize edilen güreş müsabakalarında beş tane yarışma kategorisi bulunuyordu.	Ulusal ya da Uluslararası düzeyde gerçekleştirilen güreş müsabakalarına U-23 Gençler kategorisi dâhil edilerek mücadele kategorisi altıya yükselmiştir (Dünya Güreş Birliği [DGB], 2017).
Dünya Güreş Birliği faaliyet programında sadece Serbest ve Grekoromen stillerine yönelik güreş organizasyonları gerçekleştirilmekteydi.	Güreşin kültür ve sosyal değerlerini yükseltmek ve söz konusu mirasın korunması amacıyla Plaj Güreşi Dünya Güreş Birliği'nin faaliyet programına dâhil edilmiştir (Dünya Güreş Birliği Plaj Komisyonu, 2004).
Ulusal ya da Uluslararası düzeyde organize edilen güreşlerde pasif mücadele gerçekleştiğinde sporcuların aktifleşmesi adına güreşçilere caydırıcı bir yaptırım söz konusu değildi.	Mücadeledeki durgunluğun giderilmesi amacıyla; müsabakanın 2. ve 4.30. dakikaların da güreşçiler pasif mücadele gösteriyorsa, hakemler bir güreşçiyi pasif olarak belirlemek zorundadır (Dünya Güreş Birliği [DGB], 2017).
Kırkpınar Yağlı Güreşleri Başpehlivanlık Final Müsabakalarında güreşçiler 45 dakikalık mücadelenin sonunda birbirlerine üstünlük sağlayamazsa başpehlivan kura çekimi ile belirlenirdi. Örneğin; 647. Kırkpınar Yağlı Güreşleri.	Müsabakanın uzatma devresinin sonunda da puan olmaz ya da puan eşitliği olursa müsabaka da süresiz uzatma devresi yapılır ve ilk puanı alan sporcu hakem tarafından galip ilan edilir (Türkiye Güreş Federasyonu Yağlı Güreş Talimatı Belgesi, 2017).

Tablo 1'de güreşe olan ilginin artmasını sağlayacak kural ya da uygulama değişiklikleri belirtilmiştir. Bu çalışmaların yeni güreş organizasyonlarından oyun kurallarına kadar çok geniş bir yelpazede yapıldığı söylenebilir. Güreş minderi renklerinin ve hakem kıyafetlerinin değiştirilmesi, pasif güreşçi uygulaması ve Dünya Güreş Birliği tarafından evrensel düzeyde plaj güreşleri organize edilme kararı, güreş branşında ki yeni uygulamalar olarak gösterilebilir. Bunun yanında kura sonucu kazananın belirlenmesi hususunun sporun ruhuna uygun olduğunu söylemek çokta doğru değildir. Öyle ki 1364 yılında Ali ve Selim isimli iki yiğit bütün gün güreşmelerine rağmen yenilememişlerdir. Pehlivanlara gece de mum ile çiralar yakılarak güreşmeleri için imkân sağlanmış; fakat pehlivanların solukları kesilerek oracıkta can vermişlerdir (Türkmen ve İmamoğlu, 2006). Söz konusu durum göz önünde bulundurulduğunda, Kırkpınar yağlı güreşlerinde başpehlivanlık final

müsabakasındaki uzatma süresinde de eşitlik bozulmaması durumunda başpehlivanın kura çekimi ile belirlendiği görülmektedir. Neticesinde Tarihi Kırkpınar güreşlerine uygun olmayan söz konusu durumdan 2009 yılında vazgeçilmiş ve yağlı güreşin tüm boylarında uzatma süresinde de eşitliğin bozulmaması durumunda süresiz devre ile üstünlük sağlanana kadar güreşilmesi uygulamasına geçilmiştir.

Grafik 3. Güreşin Dünya Geneline Yıllara Göre Youtube da İzlenmesi (<https://trends.google.com/trends/>).

Grafik 3, 2008 ile 2018 yılları arasını kapsamaktadır. Belirtilen sayılar arama ilgisini belirli zaman için grafikteki en yüksek noktayla görece olarak gösterir. 100 değeri, terimin en yüksek popülerliğe sahip olmasıdır. 50 değeri, terimin bunun yarısı kadar popüler olduğu anlamına gelir. 0 değeri ise bu terim için yeterince veri olmadığı anlamına gelir (Google Eğilimleri, 2018).

Grafik 3'de, güreş sporunun popülerlik düzeyinin artırılması amacıyla gerçekleştirilen uygulama ya da kural değişikliklerine rağmen dünya genelinde youtube trendlik seviyesinde gerileme olduğu görülmektedir. Söz konusu sporda yetkili kişilerin güreşin varlığını kuvvetlendirmek amacıyla görsel ve de geleneksel ruha yönelik uygulamaya koyulan değişikliklerin amacından uzak bir netice ortaya koyduğu ifade edilebilir.

Sonuç olarak; güreş sporunun varoluşundan beri pek çok kültür ya da medeniyetler üzerinde nitelikli etkiye sahip olduğu ancak 21. yüzyılın başlarına değin değer kaybına uğradığı belirtilebilir. Güreş yönetiminde söz sahibi kişilerin, mevcut

durumun önüne geçilmesi amacıyla, gerek müsabaka kurallarında gerekse branşın organize edilmiş yöntemlerinde çeşitli değişiklikleri uyguladığı ifade edilebilir. Söz konusu değişikliklere rağmen güreşin dünya genelinde youtube da izlenme seviyesinde aşağıya doğru eğim olduğu söylenebilir. Dahası dünyanın en saygın spor organizasyonu olarak tanımlanabilen Olimpiyat oyunlarının 2020 yılında gerçekleştirilecek olan organizasyonunda, güreşe yer verilmemesi için çalışmaların yapıldığı görülmektedir. Üstelik Türk sporu adına önemli sayılabilecek bu durum Türkiye'nin önde gelen spor gazetelerinde sürmanşet olarak belirtilmiş hatta bazı spor gazetelerinde hadise ile ilgili yazıya yer verilmemiştir. Youtube sitesinde, Amerikan güreşinin Dünya Güreş Şampiyonasına göre oldukça fazla izlendiği belirtilebilir. Hatta Google web üzerinden güreşin gün geçtikçe kliklenme oranının düştüğü ifade edilebilir. Ayriyeten Türkiye spor federasyonları arasında lisanslı sporculara göre sıralama yapıldığında 2006 yılında 8. Sırada yer alan güreş federasyonunun 2017 senesinde 12. Sıraya gerilemesi yadsınamaz bir durumdur. Nitelendirilen durumlar göz önüne alındığında Türk ve dünya sporunun mihenk taşı olarak gösterilebilecek güreşin yok olma sürecine doğru ilerlediği ifade edilebilir. Bunun neticesinde ise güreşin gerek yönetim gerek medya gerekse sosyal ağ platformlarında göz ardı edildiği söylenebilir. Özellikle Türk kültürü adına değerli olan güreşin tekrar kitle ile etkileşime geçebilmesi adına çeşitli rekreatif faaliyetler ya da yasal düzenlemeler gerçekleştirilebilir. Türkiye'de öğrencilerin sporcu lisansına sahip olmasından dolayı lise ve üniversite giriş puanlarına ek puan verilmektedir. Geleneksel olarak tanımlanabilecek sporlara özellikle de güreşe yönelen gençlere diğer branşlara kıyasla daha fazla ek puan verilebilir. Güreşin kültürel değerini hatırlatan film çekilip gerek sinema gerek televizyon gerekse okullarda yayınlatılabilir. Ayrıca halk tarafından sevilen ve tanınan simalar (şarkıcı, yazar vb.) ile güreşçiler arasında nitelikli bir reklam çekilerek sosyal ağ ve medyada bulundurulabilir. Hatta uluslararası düzeyde başarı elde etmiş güreşçilerin okullara ziyaret gerçekleştirilmesi sağlansa güreşe ilgisi olmayan gençlerde ilgi ortaya çıkarılabilir. Dahası kitlenin bulunduğu şehir meydanı, alışveriş merkezi gibi alanlarda ilgi çekebilecek maskot kıyafetleri ile sembolik güreş mücadeleleri gerçekleştirilebilir. İfade edilen öneriler, yaşayan neslin güreş sporuna karşı ilgisini arttırabilen yönetim ve uygulamalar olarak dikkate alınabilir. Kişi ve toplumları önemli kılan pek çok yansımaları (tarih, ahlak, mücadele vb.) bünyesinde barındıran güreşin, sporun ötesinde değerler taşıdığı ve de her anlamda (yönetim, medya vb.) göz ardı edilmemesi gerektiği unutulmamalıdır.

Kaynaklar

- Akkurt, M. (2008). Kahramanmaraş'ta yapılan geleneksel güreşlerin tarihsel gelişimi ve toplum tarafından algılanış biçimleri. Yüksek Lisans Tezi. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Arslan, C. (2017). Spor arkeolojisi; antik dönem olimpik güreşler ve tarihsel gelişim süreçleri. Uluslararası Türk Halkları Geleneksel Oyunlar Sporlar Sempozyumu. 8-10 Aralık, Kahramanmaraş.
- Atasoy, B. ve Kuter, Ö.F. (2005). Küreselleşme ve spor. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 18(1): 11-22.
- Balay, R. (2004). Küreselleşme bilgi toplumu ve eğitim. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi. 37(2): 61-82.
- Bayraktar, C. (2003). Sosyal yapı özelliklerinin spora etkisi. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 17(1): 19-36.
- Bayraktar, G. ve Tozoğlu, E. (2015). Güreş sporuna küreselleşme sürecinin etkileri, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Dergisi. 1(2): 71-92.
- Bingöl, C. (2010). Kültürler arası iletişim süresinde kültür, kültürel kimlikler ve çeviri ilişkisi, Yüksek Lisans Tezi. Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Bulut, A. (1996). Kırkpınar'da güreşen yağlı güreşçilerin fiziksel ve fizyolojik parametrelerinin ölçülmesi ve değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Bulut, N. (2003). Küreselleşme: sosyal devletin sonu mu. Ankara Üniversitesi, Hukuk Fakültesi Dergisi, 52(2): 173-197.
- Çaha, Ö. (1999). Spora yaslanarak bir nefes almak. Düşünen Siyaset Düşünce Dergisi, 1(2): 115-125.
- Çendek, C. ve Özbek, O. (2010). Ulusal günlük gazetelerde sporun yer alışı. Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 4(1): 27-36.
- Demirci, U. (1999). Geleneksel sporumuz yağlı güreş temel teknik oyunları ile Türkiye'deki serbest güreş temel teknik oyunların karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Ekmekçi, R. ve İrmiş, A. (2013). Küreselleşme ve spor endüstrisi. Pamukkale Journal of Sport Sciences. 4(1): 91-117.

- Fişne, M. ve Bardakçı, S. (2017). Ata sporumuz güreşe yönelik günümüzdeki toplumsal bakışın değerlendirilmesi. Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 12(1): 28-42.
- Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Genel Müdürlüğü Hukuk Müşavirliği (2017). Türkiye güreş federasyonu yağlı güreş müsabaka talimatı belgesi. Ankara: GSB Yayını.
- İçli, G. (2001). Küreselleşme ve kültür. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimleri Dergisi. 25(2): 163-172.
- Karahüseyinoğlu, M. F. ve Amman T. M. (2017). Geleneksel Türk güreşlerindeki modern küreselleşen yansımalar. Uluslararası Türk Halkları Geleneksel Oyunlar Sporlar Sempozyumu, 8-10 Aralık, Kahramanmaraş.
- Karahüseyinoğlu, M. F. ve Şahin, S. (2017). Geleneksel güreşler bağlamında geleneksel türk güreşçileri. Uluslararası Türk Halkları Geleneksel Oyunlar Sporlar Sempozyumu, 8-10 Aralık, Kahramanmaraş.
- Öztürk, F. ve İnce, G. (1996). Günlük gazetelerde sporun yer alışı. Spor Bilimleri Dergisi. 7(2): 24-32.
- Öztürk, O. ve İmamoğlu, O. (2017). Dünyada yaygın güreş türleri. Uluslararası Türk Halkları Geleneksel Oyunlar Sporlar Sempozyumu, 8-10 Aralık, Kahramanmaraş.
- Sakallı, E. (2014). Türkçe popüler kültür. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi. 3(2): 307-317.
- SGM (2016). Türkiye Cumhuriyeti Spor Genel Müdürlüğü. 2016-2017 Federasyonlara Göre Lisanlı ve sezon sonu itibariyle faal sporcu sayıları, Ankara: SGM Yayını.
- Şahin, S. (2011). Sosyal değişim süresinde Türkiye 'de toplumun güreş sporuna olan ilgi, bilgi ve değer yargılarının belirlenmesi. E-journal of New World Sciences Academy Sport Sciences. 6(3): 193-205.
- Şimşek, S. (2006). Küreselleşme sürecinde çok uluslu şirketler ve internetin önemi. Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi. 4(3): 166-175.
- Toulmin, S. (1999). The ambiguities of globalization. The Journal Of Policy, Planning and Futures Studies. 31(9): 905-912.
- Türkmen, M. ve İmamoğlu, O. (2006). Türkiye'de güreş sporunun popüleritesi ve seçilmiş bazı spor branşları ile karşılaştırılması. Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi, 163: 77-94.
- Türkmen, M. (2017). Türklerde spor ve oyun kültürü. Uluslararası Türk Halkları Geleneksel Oyunlar Sporlar Sempozyumu, 8-10 Aralık, Kahramanmaraş.

- Uzun, R. N. ve Gül, M. (2017). 23. Deaflympics serbest güreş müsabakaları teknik analizleri. Uluslararası Türk Halkları Geleneksel Oyunlar Sporlar Sempozyumu, 8-10 Aralık, Kahramanmaraş.
- UWW (2017). International Wrestling Rules, Lozan: Publacation. <https://unitedworldwrestling.org/governance/regulations-olympic-wrestling> (20.01.2018).
- Yetim, A. A. (2000). Sporun sosyal görünümü. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 5(1): 63-72.
- Yurdabakan, İ. (2002). Küreselleşme konusundaki yaklaşımlar ve eğitim. Eurasian Journal of Educational Research. 6(1): 61-66.
- Ziyagil, M. A. ve Tamer, K. (2017). Google ve youtube arama motorlarında olimpiik ve geleneksel Türk güreşçilerinin aranma oranlarının karşılaştırılması. Uluslararası Türk Halkları Geleneksel Oyunlar Sporlar Sempozyumu, 8-10 Aralık, Kahramanmaraş.
- <https://unitedworldwrestling.org/about-uww/commission/beach-wrestling-commission> (05.01.2018).
- <https://www.memurlar.net/gazeteler/2013/2/13/fanatik/>. (16.01.2018).
- <http://www.gazeteler.org/fotomac-gazetesi/2013-subat-13/> (15.01.2018).
- <https://trends.google.com/trends/> (02.01.2018).
- <http://www.gazetearsivi.info/2013/02/13022013-tarihli-gazete-mansetleri.html> (16.01.2018).
- <http://www.internetworldstats.com/stats.htm> (30.06.2017).
- <http://www.sporhukuku.org/makaleler/106-uluslararasi-olmpyat-komtes-ve-sporhukuku.html> (15.01 2018).
- <https://www.olympic.org/news/ioc-executive-board-recommends-25-core-sports-for-2020-> (04.01.2018).
- <https://unitedworldwrestling.org/article/wrestling-approves-significant-reforms-sport-presentation-will-recognize-kosovo> (16.01.2015).